

CIJENA lista: U pretplati za štitavu god. K 36—, za polugodište K 18—, tromjesečno K 9—, mjesečno K 3-60, u malo-prodaji 12 f. pojedini broj. UGLASI primaju se uopravi lista trg Cuztoza 1.

HRVATSKI LIST

HRVATSKI LIST izlazi u nakladnoj tiskari JOV. KRMPOTIĆ u Pulji, trg Cuztoza 1. Uredništvo: Sibijska ulica br. 24. — Odgovorni urednik JOSEF HAIN u Pulji. — Ruko-: pisl se ne vraćaju. —

izlazi svaki dan u 5 sati ujutro.

Godina III.

U Pulji, četvrtak 20. prosinca 1917.

Broj 281.

AUSTRO-UGARSKI RATNI IZVJESTAJ.

Beč, 19. (D. u.) Službeno se javlja: Istočno bojište:

Primirje.

Malijsko bojište:

Istočno su od Brente osvojile čete c. i kr. 4. pješadijske divizije i c. i kr. pješadijska pukovnija br. 7. uz uspješno sudjelovanje artiljerije unatoč nepovoljnom vremenu neprijateljske položaje kod Ost di Lepre kao što i na Monte Asolone, te su kod obrane od neprijateljskih protunavala još raširile uspjeh na Monte Asolone. 48 časnika i preko 2000 momaka bilo je dopremljeno u zarobljeništvo. Istočno od Monte Solarolo nje- mačke su čete ponovno odbile neprijateljske navale.

Poglavica generalnog stožera.

NJEMACKI RATNI IZVJESTAJ.

Berlin, 19. prosinca. (D. u.) iz velikog se glavnog stana javlja: Zapadno bojište.

Zapadno bojište.

Bojna skupina prijestolonasljednika Rupprechta: U pojedinih odsječima flandrijske fronte, na južnom brljegu Scarpe, kod Moeuvresa i kod Grencourta, bila je popodne topovska djelatnost živahna. U smjelom udarcu privedoše nasrtajni odjeli sjeverno od Craonne više Francuza. Nasi su lijetali navalili bombama na London, Rams-gatto i na Margette te postignose dobrih uspjeha. Poručnik je Pongratz izvojštio svoju 27. zračnu pobjedu.

Istočno bojište

Ništa nova.

Macedonsko bojište:

Sa obiju strana Vardara živahna paljba.

Talijansko bojište.

Tijekom dana živahna topovska borba medju Plave i Brentom. Iza žestoke paljbe osvojile su austro-ugarske čete na juriš Monte Asolone te talijanske položaje, koji mu se sa sjeverozapada i jugoistoka priključuju. Zarobljeno je 48 časnika te više od 2000 momaka. Talijanske se navale istočno od Monte Solarolo izjaloviše. Prvi majstor glavnog sijela Ludendorff.

Austrijska zastupnička kuća.

Na obranu praške politike. — I narod imaju da prisustvuju mirovnim pregovorima. — Prava Jugoslavena. — Njemačko „samoodređivanje“.

Beč, 18. Prije prelaza na dnevni red govori ministar za unutrašnje poslove, grof Toggenburg, o napadajima zastupnika Stribnyja proti praškom redarstvenom ravnateljstvu u sjednici od 13. studenog; predlaže materijal o provedenoj istragi i dokazuje na temelju toga materijala, da su navodi, koje su zastupniku Stanjeku naveli bili drugi elementi, bili nelspravni. Tečajem odgovora ministar dolazi do živahnih medjuplata i protu-opazaka kod njemačkih radikala i Ceha. — Po dnevnom redu kuće prelazi kuća obzirom na zaključak gospodske zbornice na izbor zajedničkog parlamentarnog odbora za ratni porez. Po gospodskoj zbornici riješeni zakoni glede produljenja djelatnosti zakona o konzularnoj sudbenosti i konzularnim pristojbama, kao i glede produljenja trajanja funkcija pravih članova trgovačkih i obrtničkih zbornica do 31. prosinca 1918. prihvaćaju se u drugom i trećem čitanju. Do velike buke dolazi kod čitanja upita Ceha i Ukrajinaca, koji zahtijevaju izbor narodnih zastupnika radi sudjelovanja kod mirovnih pregovora sa Rusijom, kod čitanja upita socijalnih demokrata glede provedenja načela „bez aneksija i ratnih odšteta“ i glede posredovanja ruske vlade u svrhu, da se preko iste upravi neprijateljskim vlastima predlog za sveopći mir. Zastupnik Wolf viče: „Takovu bi glupost valjalo otkloniti, a ne još glasovati o njoj!“ Česi dovikuju Wolfu: „Zuckerwolf!“ („sladorni vuk“), a češki se socijalni demokrata Prokež nabacuje na Wola komadima sladora. Kod glasovanja glede prešnosti upita zaključuje se prešnost sa 140 proti 132 glasa. Za prešnost glasuju Česi, socijalni demokrata, Ukrajinci i Jugoslaveni. Utemeljujući

upite obrazlaže zastupnik Stanjek ponovno stano- vište Ceha glede prava samoodređivanja au- strijskih naroda i traži, da se mirovni pregovori vode izmedju naroda i naroda. Rusin Petruszewycz obrazlaže svoj jednaki upit za rusinskog stanovlšta. Zastupnik dr. Adler želi, da budu ruski mirovni pregovaratelji nosioci i posrednici poruke središnjih vlasti na vlasti četvornog sporazuma, u kojoj poruci neka bude ustanovljeno, da savezničke središnje vlasti ne će ništa drugo nego ono, što je ministar izvanjskih poslova obrazložio bio u svom govoru glede mira bez prisilnih proširenja područja i bez gospodarskog nasilja, te glede razoružanja. Zastupnik Kor- rošec izjavlja: Jugoslaveni traže, da zastupnici austrijskih naroda sudje- luju kod mirovnih pregovora. Uz mni-jenje ministra-predsjednika da mogu zastupnici naroda vršiti u parla-mentu pravo samoodređivanja, ne mogu Jugoslaveni nikako pristati obzirom na sastav obiju zastup- ničkih tijela, pogotovo obzirom na sastav ugarskog parlamenta. Zastup- nici Jugoslavena traže i za to sudje- lovanje zastupnika naroda kod mi- rovnih pregovora, kako bi se mogli uvjeriti o tom, da će se kod rasprava zaista učiniti svo, što je kadro, da ukloni militarizam. (Živahno odobravanje.) Zastupnik se Waldner najodlučnije obraća u ime Nijemaca proti zahtjevu za izaslanjem narodnih zastupnika na mirovne pregovore. Sudjelovanje bi takovih zastupnika, ponajpачe Čeha i Jugo- slavena, kod mirovnih pregovora bilo smetanje, sprečavanje, da neomogućenje mira. Obzirom na načelo „bez aneksija i bez ratne odšteta“ upućuje govornik na predlog, koji su bili stavi- li njemački zastupnici u austrijskim delegacijama, i koji predlog zagovara mir bez teritorijalnog i gospodarskog nasilstva, ali zagovara osiguranje na budućnost našu i naših granica. Govornik traži u ime sumišljenika jedinstvo i solidarnost monarkije i Njemačke glede mirovnih pregovora. Mir mora biti sklopljen izmedju jednli i drugih, te za jedne i druge, kod česa su osim Njemačke uključene i Bugarska i Turska. (Živahno odo- bravanje.) Zastupnik se Habermann izjavlja proti tomu, što mir sklap diplomatska, a ne narodl. Izakako su govorili još zastupnici vitez pl. Ja- worski i Kadlčak, prekida se sjednica. Naredna sjednica sutra u 10 sati prije podne. Dnevni red: Nastavak rasprave.

Iz Rusije.

Ustavodavna skupština. — Iz Finske. — Strahovlada boljševika. — Trgovina na istočnoj fronti. — Petrogradska vlada i Ukrajna. — Pobjeda Kornilovijska. — Ultimatum Ukrajini.

Petrograd, 15. P. b. a. Mnogobrojni su revolucionarni socijaliste lijevice obrazložili na svom kongresu svoje stanovište naprama ustavotvornoj skupštini. Vodja je revolucionar- nih socijalista Karelín izjavio, da će narod biti za ustavotvornu skupštinu, ako je ova za narod. Ustručava li se, da prizna vlast naroda, to će ovaj stajati nad ustavotvornom skupštinom. Drugi je jedan od vodja revolucionarnih socijalista lijevice izjavio: Započne li dnevni red ustavo- tvorne skupštine time, da stane raspravljati o pitanjima glede mira i zemljišnog posjeda, iz- bjeći će se sukobu. Započne li svoje rasprave o organizaciji vladine vlasti time da obali prava radničkih i vojničkih vijeća, bit će sukobi iz- medju radničkih i vojničkih vijeća te ustavo- tvorne skupštine neizbježivi. Govornik je završio: Vladinu vlast dati iz ruku radničkih i vojničkih vijeća u času, kadno se razredi nalaze u ljutoj međusobnoj borbi, u času, kadno Kornilov i Kaledin vode čete proti Moskvi, značilo bi isto, što političko i socijalno samoubijstvo.

Stockholm, 13. (Svenska Telegraf- bureau). Promet je izmedju Rusije i Finske sad potpuno obustavljen, izakako je vijeće pučkih povjerenika zabranilo bilo i promet po moru. Na razne bje upite glede razloga tomu odgovoreno ukratko, da je obustava prometa u savezu sa pitanjem o valu. No čini se, da leži toj obustavi prometa u Finsku razlog u građanskoj

reakciji proti boljševičkoj vladavini, pogotovo, što je finski sabor prošle subote uskratio sa 103 proti 91 glasu sankciju zakonu, koji su so- cijalni demokrati izdali bill dne 18. srpnja.

Petrograd, 13. (Havas.) List „Zarja“, glasilo socijalističke stranke, priopćuje notu sre...šnjeg odbora te stranke. U njoj upozorava odbor na vladu boljševika, koji novinstvo silo- mice ušutkavaju, kako bi revolucionarnu Rusiju izdali imperijalizmu i sklopili mir, koji je na štetu interesima ruskog i medjunarodnog proletarijata. „Zarja“ veli, da ova vlada vrši nasilnu strahovladu, kako bi omrazila ime socijalizma. Maksimalistička je vlada zabranila taj list drugi dan, izakakako je priopćio bio notu.

Amsterdam, 19. (D. u.) Reuterov ured javlja iz Londona: „Morning Post“ javlja iz Petrograda: Na nekotim je točkama ruske fronte opet započeo trgovački promet. Nijemci zami- jenjuju velike množine tvorničke robe za živež. Primaju se sve moguće narudžbe na njemačku robu.

Stockholm, 19. (D. u.) Prema posljed- njim se vijestima iz Petrograda sve više za- oštruje odnošaj izmedju ruske vlade i ukrajinske rade. Ova nije voljna, da ispuní ahtjeve, stav- ljene u posljednjem ruskom ultimatumu. Stoga prevladava mnijenje, da će doći do sukoba.

Petrograd, 19. (D. u.) P. b. a. Obzirom na posljednje događaje, kao i obzirom na dr- žanje ukrajinske rade vijećali su sovjeti radničkih i vojničkih izaslanika u Harkovu o svojim odno- šajima prema središnjoj radl. Prihvaćena bje odluka, koja proglašuje radu organom protu- revolucionarne buržoazije i poziva na borbu proti radl u ime sovjeta.

London, 13. (Havas) „Morning Post“ saznaje, da je general Kornilov prispio u Bjel- gorod. Pošto se je Kornilov nalazio pred mnogo- brojnim maksimalističkim odjelima, poslao je proti njima odio od više stotina ljudi bez top- ništva. Tu su skupinu uništile maksimalističke mase. Tim su povodom od nah rastrulili maxi- maliste u svijet veliku pobjedu. No Kornilov je proveo mimolazni skret i navalio na maksima- liste sa hrpta. Pomorski su vojnici odmah po- bjegli, ostali su maksimaliste položili oružje, ili pako prešli armadi Kornilovijskoj. Crvena bje garda, koja se je nalazila na tom mjestu, uništena. Kornilov će se spojiti sa Kaledinom.

Petrograd, 18. (D. u.) Petr. brz. ured. Vijeće pučkih punomoćnika upravilo je na ukra- jinsku radu ultimatum, u kojem doduše priznaje ukrajinsku republiku, ali ujedno radi predbacuje, što je sovjetove čete u Ukrajini razoružala i što je poduprla Kaledinom urotu proti sovjetovoj vlasti. Vijeće pučkih punomoćnika pozivlje radu, da tijekom 48 sati javi, da li će se odreći po- kušaja dezorganizovanja na fronti, da li se ona obvezuje, da neće dozvoliti, da se bez privole vrhovnog zapovjednika šalju bilo kakve čete prema Uralu i u druge krajeve, i dali se obve- zuje, da će spriječiti pokušaje razoružanja sovje- tovih pukovnije i crvene garde u Ukrajini te da će ovim četama oduzeto oružje bezodvlačno povratiti. U protivnom slučaju smatra sovjetovo vijeće, da se rada nalazi u otvorenom ratu proti sovjetovoj moći.

* Sa zapadnog bojišta. Havas javlja iz Pariza: Od nekoliko se dana ovamo ne podavaju voj- ničke ličnosti glede skorašnjih snažnih naprezanja neprijatelja nikakovim iluzijama više. Ustanovljuju djelatnost baterija, snažne predizvidjaje, dolazak jakih i brojnih skupina zračnih lijetala i nastup četnih sastavina, poimence u Belgiji. Odlazak četa iz Rusije traje neprestance. U ovaj čas stoje 154 divizije na francusko-britskoj fronti naprama 125 njih u lipnju 1916., kadno je bio vršak ofen- zive proti Verdunu, te 155 njih u srpnju 1917., u vrijeme francuske ofenzive na Aisne i u Champagni. Najveći ih dio stoji sad pred fran- cuskim crtama. Kako javlja „Echo de Paris“, očekuju veliku protuofenzivu na Chemin-des- Dames.

* Izaslanici Turske kod mirovnih pregovora, ministar izvanjskih poslova, Messimi-bej, i dr- žavni podtajnik, Rešad Hikmed-bej, stigli su u Berlin na svom prolasku na mirovne pregovore u Brest-Litowsku.

I Italiji se hoće revolucije?

Zürich, 19. (D. u.) List „Neue Zürcher Nachrichten“ saopćuju informaciju, koja je pripjela listu indirektnim putem, te nosi datum od 13. prosinca o. g. Prema toj vijesti nalazi se Italija danas pred katastrofom. Uzbudjenje je sveopće sve od Milana pa do Palermo i Napulja. U glavnim gradovima da se teškom mukom drži na uzdi vojništvom, prije svega pak tudjinskim četnim odjelima, kao što i policijom, ali u pokrajini osobito u srednjoj Italiji, graniči već stajne posvemašnjoj anarhiji. Sasvim da je moguće, e bezgranični terorizam vlade može još zadržati privremeno provalu anarhije; ali ona se sve dalje širi masama i raste, te će u zgodnom trenutku tim snažnije provaliti, dok u našim vrstama proces rastvaranja rapidno zahvaća sve većeg maha. Čovjek si jedva može predstaviti, do kakvog se visokog stupnja uspela u takozvanim dobrim i boljim krugovima talijanskog naroda moralna depresija i potpuna resignacija. Nešto se ogromnoga pripravlja, što može svaki trenutak da provali. Prijetnje antantinih agenata, veli se dalje, izgubile su svako značenje. Govori se o tome, da će se na prve represalije antante odgovoriti time, da se sve pripadnike antantinih država učini taočima. Parlament je u javnome mnijenju izgubio svako značenje.

Mirovni pregovori.

Beč, 18. (D. u.) Dopisni ured „Austria“ javlja: Ministar izvanjskih poslova, graf Czernin, saopćio je danas predsjedniku austrijske delegacije, Hauseru, sa kojim je imao razgovor, da će sutra otputovati na mirovna pregovaranja u Brest-Litovsk, te je dodao, e se nada, da će naskoro sudjelovati kod rasprava u delegacijama.

NEPRIJATELJSKI IZVJEŠTAJI.**Talijanski:**

18. prosinca. Jučer je usredotočilo neprijatelj svoja naprezanja gotovo isključivo proti izbočini Monte Solarolo. Iza nekoliko sati žestokog topničkog opstreljavanja od klanca Orso do vratiju Bultona bacile su se pješadijske kolone sa sjeverozapada i sjevera ovamo na navalu proti našim položajima. Prve, koje su stigle sa južnih obronaka Monte Spinoccia, bile su našim topništvom i usredotočenom uspješnom vatrom francuskih baterija zahvaćene i morale su se zaustaviti i uzmaknuti, prije nego li su došle bile u dodir sa našim crtama; druge, sastojće se iz čitave dlvizije njemačkih lovaca, kojih su nasrtajne čete išle naprijed, zaputile su se čvrsto izravno proti Monte Solarolo i sjevernom obronku doline Calcine. Naše su se čete tvrdokorno oprle protivniku, koji je, decimiran uslijed ogorčene borbe i oslabljen našim protunavalama, morao svoj pothvat napustiti i povratiti se u svoje crte, kod česa je uzeo sa sobom nekoliko zarobljenika i nekoliko topova. U okolici je klanca Beretta bila neprijateljska ofenziva našom vatrom brzo suzbijena. Na ostaloj je fronti ostala bojna djelatnost prilično umjerena.

* **Ugovor između Japana i Udruženih država.** Moskovski list „Ruskoje slovo“, koji se ubraja među najpoučenije ruske listove, bilježi napetost, koja je vladala u Tokiju u vrijeme, kadno se je očekivao službeni izvještaj o posljednjem japanskom izaslanstvu u Americi. Taj je izvještaj, koji je bio samo djelomično priopćen, bio u Tokiju primljen doduše veoma rezervirano, ali diplomatski se je uspjeh japanskih izaslanika smatrao veoma važnim. U Tokiju su bili pripravnici na to, da će Japan primiti nadzorstvo nad Tihim oceanom i time odtjerati brodovlje alijiraca, koje bi se tako moglo upotrebiti za pomorske fronte u Europi. U priopćenom ugovoru svraća međutim najveću pozornost poimence treći paragraf, koji glasi: „Vlade Udruženih država i Japana priznaju, da teritorijalna blizina stvara posebne međusobne odnose između država; iz tog razloga priznaju Udružene države, da imade Japan posebne interese u Kini“. Nota, pridodana ugovorom, glasi: „Japanska i američanska su se mornarica potpuno sporazumile glede zajedničke djelatnosti“.

* **Belgijska vlada o ratu u Africi.** Belgijska vlada priopćuje prosvjed proti tvrdnji njemačke vlade, kao da su Belgijci započeli sa neprijateljstvima u Africi. Ona dokazuje na temelju službenih isprave, da je belgijska vlada poduzela bila sve mjere, kako bi prema berlinskom ugovoru neutralizovala Kongsko područje. Belgijским kolonijalnim četama bi dozvoljeno prekoračenje granice tek tad, izakako su Nijemci sami započeli sa neprijateljstvima.

* **Rat na moru.** „Havas“ javlja službeno iz Pariza, sa danom 18. prosinca: Zaštićena križarka „Chateau Benault“, od 8000 tona, koja je služila za prevoz živeža u Sredozemnom moru, bila je dne 14. prosinca torpedovana po podmornici, te se je nasukala. Putnici, sami vojnici, bili su spašeni. Deset je mornara nestalo. Njemačka bje podmornica razorena. — „Korrespondenz Bureau“ saznaje iz Haaga, da je nizozemska vlada posredovala povodom najnovijih izjava Njemačke, glede ograničenja brodogoplovstva po otvorenom moru, poimence radi putovanja u Englesku. — Reuterov ured javlja službeno iz Londona: Prvi lord admiraliteta, sir Eric Geddes javlja o razorenju popratne povorke brodova u Sjevernom moru ovo: Popratna povorka, određena iz Škotske u Norvešku, bila je dne 12. prosinca o. god. napadnuta po neprijatelju. Sastojala se je iz jednog engleskog i pet neutralnih brodova s ukupno 8000 tona. Brodovi su bili zaštićeni pratnjom, koja se je sastojala iz dva torpeda-lovca „Patridge“ i „Pelow“, kao i četiri oboružana putnička broda: Iz stanovitih, dosad još nerazjašnjenih razloga, nijesu bile pomorske bojne sile, izaslane po zapovijedajućem admiralu u svrhu zaštite skandinavske popratne povorke, pravovremeno na mjestu. Druga jedna popratna povorka, koja je na isti način bila zaštićena, nije bila napadnuta. Glede svih je tih okolnosti provedena bila istraga. U koliko se je moglo dosad saznati, opazio je „Patridge“ dne 12. o. mj. prije podne neprijateljske torpedo-lovca. Kratko su vrijeme izatoga bili „Patridge“ i „Pelow“ uvučeni u boj, dok se je popratna povorka prema danj zapovijedi rastrkala. Tik pred početak je boja opazio torpedo-lovac „Pelow“, da je „Patridge“ pogodjen torpedom. Odmah izatoga je došlo do eksplozije i brod je potonuo. Istodobno je primio i „Pelow“ na vodenoj crti škulju, strojevnj se prostor napanulo parom. Premda su strojevi bili djelomice neuporabivi, mogao se je brod skloniti u Englesku. Bez sumnje je poduzeo neprijatelj nakon toga navalu na popratnu povorku, koja se je sastojala iz šest trgovačkih i četiri putnička parobroda. Bill su potopljeni. Četiri su torpedo-lovca spasila osam skandinavskih i deset engleskih mornara, te su nato svom brzinom utekla pred skupinom ratnih brodova, koja je osvanula bila na licu mjesta. Drugi su preživjeli stigli u Norvešku u čamcima. Čitava je posada putničkog parobroda „Lord Livingstone“, deset momaka, spašena. Sa torpeda-lovca „Pelow“ ubijen bje jedan časnik i tri momka, a dva teško ranjena. Izvještaji o preživjelima sa „Patridge“ nepotpuni su; ali prema brzjavci engleskog atašeya u Nizozemskoj, stigla je iz Kiela vijest, da su tri časnika i dvadeset i jedan momak sa „Patridge“, jedanaest momaka sa „Livingstone“, te jedan časnik i četrnaest momaka sa putničkog parobroda „Tokio“ spašena i dopremljena u Kiel. Od toga je bilo deset ljudi ranjenih.

* **Cijena se krumpiru ne će povieiti.** Obzirom na glasine, raširene u gospodarskim krugovima, kao da kani ured za pučku prehranu povisiti cijene krumpiru, javlja se službeno iz Beča, da se ne kane poduzeti takove mjere.

* **Boljševici se ne mogu održati.** „Nar. Listy“ javljaju iz Lipskoga: Prema stockholmskim vijestima iz Petrograda o sudbini će boljševičke vlade i o državnoj formi u Rusiji odlučiti narodna skupština. Pozicija boljševičke vlade, i ako nije to vlada u pravom smislu riječi, jer nema u rukama upravu nad zemljom, nego jedino vodstvo, činila se do sada čvrstom. Socijalno-revolucionarna lijevica i internacionaliste pripravnici su da rade zajedno s boljševicima, a dapače su odustali od predloga, da mora Lenin i Trocki oistupiti. Rado bi po svojoj prilici htjeli imati u rukama dio vladine vlasti, ali ne će da se spoje s boljševicima, kako bi mogli preći na drugu stranu i nastupiti proti njima u slučaju da boljševici padnu. Takova se promjena ne bi uopće dotakla izvanjske politike. Mirni socijaliste čekaju, da brzo nadodje trenutak, da se sve obrati na desno: mase su već dospjele do vrhunca radikalnog raspoloženja. Nenadani preobrat vodio bi do reakcije, zato je ljepše čekati, dok se vlast boljševika sama ne raspadne. Druga je skupina mirnih socijalista, Černovova, odustala od boja proti boljševicima, iza-uspjeha kadeta kod izbora, samo iz nenavisti na kadete. Gradjanskim strankama manjka vođja, jer Kaledin ima samo lokalno značenje.

* **Bugarska.** Ministar je predsjednik Radoslavov priopćio dne 18. o. mj. u sobranju uz sveopću pozornost o primirju, sklopljenom sa Rusijom. Čitanje je popratilo jednodušno odobravanje svih stranaka.

* **Koliko se prijavilo poljskih dobrovoljaca u Ljublinu?** Javljaju iz Lavova: Kako javlja „Nova Reforma“, započele su 23. pr. mj. u Ljublinu pregledbe dobrovoljaca za poljsku vojsku. U svemu prijavilo se je za pregledbu samo oko 100 dobrovoljaca.

* **Poljski socijalisti protiv okupacije.** Javljaju iz Varšave: Posljednjih dana rašireno je u Varšavi opet više socijalističkih proglaša, u kojima se prosvjeduje protiv okupacije. Proglasi proglašuju poljsku demokratsku republiku, te zahtijevaju od vladalačkoga vijeća, neka uz nastoji, da što prije oslobodi internirane legijonaše, koji borave u Szczyplornu, Benjaminovu i Havelbergu.

* **Riješenje pitanja zarobljenih Poljaka.** Javljaju iz Ljublina: Pitanje oslobodjenja poljskih ratnih sužanjanja riješeno je djelomice povoljno. Svi ratni sužnjevi, koji potječu iz ljublinske gubernije, te kojih porodice posjeduju barem četiri rali zemlje, dobili su dozvolu za povratak kući. (Hrv. Riječ.)

* **Ša Balkana.** Agence Bulgare javlja iz Sofije: Kako se javlja iz Niša, organizuju se u mnogim mjestima u području rijeke Morave domači trgovci u svrhu, da što više ožive i pospješe promet izmedju svoje zemlje i Stare Bugarske. Listovi označuju tu činjenicu kao dokaz nerazriješivih plemenskih i gospodarskih veza, koje vežu ovo pučanstvo s ostalim elementima bugarskog plemena.

Političke vijesti.**Politički problem južne Austrije.**

Mjeseca se srpnja sastavio u Beču pod predsjedništvom princa A. Thurn-Taxisa „Odbor za austrijske jadranske interese u Beču“, čija je zadaća izraditi ratni plan, kako ki se predobilo Trst i Primorje za interese „Austrije“. Imali smo prilike, da već pokažemo kako sustavno nastoji njemačka djelatnost oko toga, da pridobije Trst s okolnicom, a bečki jadranski odbor jedna je nit u mreži njemačkih projekata. Ove je dane predložio odbor prvo izvješće, koje ima kao temelj djelatnosti služiti Nijemcima i vladi. Izradio ga poznati svenijemac prof. dr. Pavao Samassa, dok je suradjivao sekcionički poglavica graf A. Pace. Imena su obiju već dovoljnim jamstvom protutalijanskog i protuslavenskog smjera odborskog referata, čiji su zaključci po prilici ovi: Državna vlada mora bezuvjetno uništiti talijanski iredentizam; dok ne budu podana dovoljna jamstva za austrijsko-državno mišljenje, mora biti suspendirana autonomija Trsta, Istre i Pule. Njegovati treba i u školama talijanske Furlanije narodni svėsmsjer, te se tamo mora uvesti njemački tezik kao redoviti predmet, a mjesto talijanskog jezika treba podučavati furlansko narječje. Zahtjev po jugoslavenskoj državi treba bezuvjetno odbiti, a isto je tako nemoguća narodna autonomija u Stajerskoj, Koruškoj i Tirolu. — Predlozi bi jadranskog odbora, i kad bi Nijemci imali mogućnost, da ih provedu, izazvali upravo protivno od onoga za čim oni idu. Ali do toga, da bi Nijemci to proveli u zbilju, ne će doći, jer Nijemci nijesu kadri, da zabrane Talijanima, nek ovi eksistiraju ne kao talijanski narod, nego kao nekakova nova furlanska narodnost, a upravo tako ne mogu oni zaustaviti oživotvorenje jugoslavenske države, koja sjedinjuje sve Jugoslavene, kojima bi dapače htjeli da nijekaju prava i narodnu autonomiju. „Narodni Listy“.

Četvrt sata besmrtnosti.

Praški „Narodni Listy“ donose: Četvrt sata besmrtnosti, o kojoj govori skeptički francuski auktor, proživljava upravo danas Leo Bronstein, kojeg kao pučkog komesara nazivaju Trocki. Njemačka je štampa izabrala izvadak iz njegovog nadljudskog djela o revolucionarnoj Rusiji, i taj izvadak obilazi sada od lista do lista. Njegov se drugovi sjećaju njegovog boravka u Beču, kod nas opet pojavlja se uspomena na sastanak boljševika u Pragu, o kojemu je dopisnik „Slov. Naroda“ napisao podatke o datama sastanka, o vili policijskog savjetnika dr. Petrsa, o izletima u automobilima (sve da je to laž i godine — sve — tvrdi „Pravo Lidu!“) „Prager Tagblatt“ specijalizovao se Trockim; pred nekoliko je vremena donio uspomenę Grossmannove, sad opet javio svojim čitateljima, da se dapače upoznao sa dvojicom prijatelja slavnoga tog čovjeka. Jedan je od tih bio malen, neznašan, tih, ali kad se sjetio Trockog, usplamtio je, i samo govorio: Trocki, Trocki, Trocki. — Drugi pak, koji je bio novinar rekao je: „Trocki?“

Jako ga dobro poznam. Pred tri ili četiri godine sastajali smo se u Beču svakog dana. Zapravo on se zove Braunstein, Bronstein ili Bornstein ili tako nekako... Meni je još danas deset kruna dužan.

Domace vijesti.

Pazin i zemaljska upravna komisija

Septembra mjeseca doselila se je bila zemaljska upravna komisija sa većim dijelom činovničkog osoblja iz dugih pregovaranja sa oblastima u Pazin. Sum teretnog automobila, koji je doveo bio uredovne stvari zem. uprave amo, razveselio je pazinske gradjane. Općinska gradska uprava je besplatno odstupila zgradu bivše talijanske pokrajinske gimnazije. Gradjanstvo kao i oblasti išle su im u svemu na ruku. Na općinskoj zgradi bile su izvješene zastave za dobrodošlicu, kad tamo — 2 dana iza toga izdade i sta komisija, koja je bila odredila preseljenje zemaljskih ureda u Pazin, protunalog, kojim se imade opet bezodvlačno sve vratiti u Poreč. Sum teretnog automobila nas je ovaj put razočarao, a i na licima se je samih pokrajinskih činovnika čitalo veliko negodovanje protiv takva postupka. Ali da nebi ta nagla promjena u mišljenju (rečmo bolje ne mišljenju!) vladine komisije upala previše javnosti u oči, ostala su ipak 2 prisjednika sa 2 činovnika u Pazinu. Prema tome je od sad dalje zemaljska vlada uredovala u Poreču i u Pazinu. Službeno doseljenje potvrđuje vladni povjerenici također svojim službenim posjetima mjesnim oblastima!

Mjesec listopad bio je koban za grad Poreč. Avijatičarske su navale sve više učestavale. Grad sam je trpio materijalnih šteta — život civilnog pučanstva došao je bio u veliku opasnost. Zemaljska upravna komisija našla je ponovno shodnim, da odredi bezuvjetno preseljenje svih zemaljskih ureda u Pazin. I opet stala se je ona pregovarati sa oblastima, tražiti stanove i sobe za činovnike itd. Oblasti su i ovog puta nasjele i išle su zemaljskoj upravnoj komisiji u svemu na ruku. A propos, toga isposlovala su dapače osobnim posredovanjem kod tvrdjavnog zapovjedništva u Puli, da se je dozvolilo bjeguncima iz Rovinja odmah povratak kući u svrhu, da ostanu slobodni njihovi stanovi u Pazinu za zemaljske činovnike. Čekalo se od dana u dan, da imadu zemaljski uredi konačno osvanuti u Pazinu — ali sačka je tragedija Talijana i ponovno učinila, rek bi, konac. U ovoj komisiji zemaljske upravne komisije. Grad Poreč nije od te dobe bio više u opasnoj zoni, t.j. neprijateljski avijatičari nisu više od onda smetali, pa se je zbog toga ponovno odgadalo preseljenje od dana u dan, uvjeravajući pazinske mjesne oblasti o skorašnjem provedenju svoje odluke — dok nas ovih dana nije ostavio i zemaljski tajnik, koji je ovdje representirao zemaljsko činovništvo — a govori se dapače, da će nas doskora ostaviti i oba člana komisije i da će se vratiti u Poreč. O tempora — o mores! Kamo nas je to rat doveo? Ta zemaljsko povjerenstvo nije bilo odlučilo preseljenje ureda jedino zbog straha pred bombama, već je prema vijesti iz stalnog i pouzdanog izvora bilo opravdanih razloga tog odluci — da se udovolji naime želji većine istarskog pučanstva, da se zemaljski uredi već jednom isele iz onog irendentističkog gnjezda, koje je smetalo valjanom i pravednom radu zemaljske vlade! Osim toga imalo je preseljenje uslijediti zbog prometnih i poštanskih poteškoća, jer je Poreč posve izoliran i prestane li funkcionirati lokalna željeznica, morati će Poreč biti evakuiran. Na čelu zemlje imamo komisiju, koja je izgubila prisutnost duha i logiku mišljenja! Što joj je danas crno, to joj je sutra bijelo. Koliko se možemo pouzdati u druge dosadašnje odluke zemaljskog vladinog povjerenstva? Jesmo li prema tome stalni, da neće to za koji dan spoznavati naredbe, kojima su bile ukinute neke nezakonitosti iz dobe paševanja Talijana? Neće li opet lako kojeg dana biti izbačen hrvatski jezik kao službeni uz talijanski iz zemaljskih ureda? Neće li i opet sutra osvanuti talijanska gimnazija u Pazinu i ženski licej u Puli?

Zemaljsko upravno povjerenstvo izgubilo je već odavna povjerenje publike gledom nato osobito, što se tako malo brine za jedno učiteljstvo, koje gine u izvršivanju svojeg teškog zvanja. Zemaljsko povjerenstvo gubi povjerenje javnosti sve više i više svojim fundamentalnim pogreškama i zbog toga nije više vrijedno da postoji! Bilo bi skrajno vrijeme, da ode — kud za vazda gre se — i da nestane sa vlade smušenjaka, jer je nadošlo doba demokratizma, gdje javnost imade pravo nadziranja rada vladajućih organa.

Povratak bjegunaca. Mnogo nam naših čitatelja dolazi na upravu lista da pitaju kad li će se bjegunci povratiti, te da isto tako mole za povratak svojih. Prema raznim informacijama nije za sada nikako moguće, da se dozvoli raznim molbama itd. povratak naših bjegunaca, te zato umoljavamo one pripadnike obitelji, kojima su njihovi mill evakuirani, da svoju teško prokušanu ustrpljivost još na njeko vrijeme produlje, a naš će list o d m a h, čim bude ma bilo koji način omogućen povratak nekojih ili svih, javiti, da se može kasnije poduzeti eventualne potrebne korake.

Gradska aprovizacija javlja: Radi ravnanja ispučanstva saopćuje aprovizaciona komisija, da će se do subote dne 22. o. mj. prodavati ova roba: U prodavaonici u tržnici i Albrehtovoj ulici (od 8 sati prije podne neprekidno do 3 sata popodne) drugi dio brašna za mjesec prosinac i to 2 kg. po iskaznici (takodjer seljacima) i četiri kg za one, koji rade težak posao. Iskaznice na brašno ovih moraju da budu prema naredbi oblasti vidimirane od općinskog ureda. Kako bi se izbjeglo dugome čekanju, naredila je aprovizaciona komisija, da izuzetno prodavaonica na Viškom trgu ostaje neprekidno otvorena od 8 pr. p. do 6 pos. podne. U toj će se prodavati: pol kg. ječmene kaše (odrezak VI.) à 1.12 po kg. i 20 dkg. masla (odrezak V), u stražnjoj prostori; prodavaonice pak 1 l. vina (odrezak VII.) à K 4.80. — U prodavaonici u ulici Giulia: četvrt kg. posušenog ovčjeg mesa po K 13.20 po kg. ili sušene svinjetine à K 18.— (odrezak IV.) Prodavat će za vrijeme od 8 sati prije podne pa do 12, te od 2 sata po podne pa do večera. Prodaja tih živežnih sredstava traje do subote dne 22. o. mj. Kad proteče to vrijeme gube živežne karte i odrasci svoju vrijednost. Pučanstvo se za to upozorava, da se postara i kupi ono, što kupiti može. — Na uredu za pridruženje bile su predane za tekući mjesec 3 iskaznice za živež, koje se uz prikaz legitimacije mogu podignuti.

Sa južnoga Jadrana. Vesela momčad, koja diše svjež i čist jadranski zrak s dubokim osjećajem i nepokolebivom odlučnošću prati rad onih, koji na sjevernoj obali našeg Jadrana rade i nastoje oko bolje budućnosti naše. Momčad, koja najljepše mladenačke godine svoga života danas žrtvuje, osjeća, da joj sija sunce nove slobode, da joj puca zora boljeg dana. I mi smo se vašem pozivu odazvali, jer ponos nam ne dozvoljava, da ne izvršimo dužnosti, koje nam domovina nalaže. Čvrsto smo uvjereni, da će se odazvati svako bratsko srce, koje iskreno osjeća, i da će svaki nastojati da položi svoj obol na žrtvenik majke domovine. Braćo i drugovi! Što očekujemo od budućnosti? Zar nove lance i verige, zar nova vješala, koja da sada sami pomazemo podizati? Treba samo da sa osvrnemo na prošlost, i ta će nam dati dosta žalostnih primjera, i ta će nas osvjeodočiti, da trebamo ili sami da se spasimo ili da propadnemo. Mnogo naše braće i drugova naših još na žalost spava. Ali te baš treba probuditi, treba da im otvorimo oči, da uvide, i da budu kadri, da sami svojim razumom shvate u istinu položaj, u kojem se nalazimo. Popratimo li malo zadnje događaje, uvidjet ćemo, kako naplaćuju naše žrtve. Hrabro smo umirali, hrabro smo se borili, hrabro smo branili domovinu, a sad nas brutalnom silom odbijaju. Mi sa južnoga Jadrana oduševljeno pratimo rad naših zastupnika, koji nam pripravljaju bolju budućnost, za novu slobodnu budućnost nas, jugoslavenskih sinova. Trud i nastojanje tih velikih muževa, koje protivnici nazivaju „velezdajnicima“, posvetit ćemo vjernošću i slogom, i njihova sveta misao ne će više umrijeti. Slava njima! A mi na rad! Na miran, tih ali ustrajan rad! Kao marljive pčele radimo, sabirimo za narodne škole, prosvjeđujemo! Svaki pojedinac nek ozbiljno promisli na današnje doba, na duh vremena, koji nas ne smije da zateče nepripravne. „Na delo torej, ker resnobni so dnovi, a delo in trud nam nebo blagoslovi!“

Općinski ured za posredovanje radnje Pula saopćuje: Gospoda se članovi upravnog vijeća općinskog ureda za namještenje radnika umoljavaju, da dodju na sjednicu, koja će se održavati u srijedu dne 20. t. mj. u 6:30 sati popodne u općinskom uredu. Spomenuti ured traži nezaposlene sluškinje, kojima će poslodavci priskrbiti legitimacije.

Zavirio u tuđi stan. Mornarički je neki sluga prijavio redarstvu da je našao otvoren stan evakuirane Katarine Lazarić u ulici Rosetti. Netko je po svoj prilici zavirio u tuđi stan, da vidi, ne bi li šta zgodnoga našao, pa da od-

nese. Vlasnici moraju da se sklicu po tuđim krajevima, dok se nepozvani gostovi šuljaju po njihovim kućama.

Prodaja ribe. U slučaju, da prisprije riba prodavat će se ona danas. Pravo kupovati ribu imadu danas vlasnici živežnih karata počevši od broja 5381.

Milodari za hrvatske škole u Puli. Prigodom „Božićnice“ položeni su preko uprave našeg lista, za hrvatske škole slijedeći doprinosi: Sakupljeno među našim bjeguncima u l m m e n d o r f u K 35.—, i poslano ovim popratnim riječima: Bilo je god. 1915., kad smo se dijelili od draže nam domovine, i evo treći će nam Božić doći a da se u nju vratiti ne ćemo. Zima je već, treća zima, a nas je našla bez drva i ogrjeva. Glad je gotovo posvuda, tako da je i u nama utrnila i ona iskrica nade za povratkom u domovinu. Dodje susjeda k susjedi, prijatelj prijatelju i tuže se jedan drugome: „Zima — glad“. Ali sve to nije jošte ništa. Jedno ne možemo razumjeti: Čemu nas otjeraše iz djedovine, voziše nas kao marvu u nečistim željezničkim vozovima, čemu nas voziše u Ugarsku, zatim po raznim barakama, gdje nas je više nego deseti dio poumro, a napokon nas strpaše ovamo među Nijemce, koji nas nemilosrdno tlačte tako, da ne smije čovjek ni spraga kućnoga, čim se na večer počne da spušta mrak na zemlju. Do sada još ne znadosmo, što je ljubav prema domovini, ali sad to znamo i osjećamo. Od žalosti i tuge skoro nam ni srce ne kuca. Ali uza sve te bijede i žalosti, uza sva ta siromaštva sakupili smo za čestitku požrtvovnoj našoj „Družbi“ malu svoticu od 35 kruna. Oh kad ćemo opet čuti šum morskih valova, Slatka Domovino! Darovaše: po K 5.—: Nikola Cukon; po K 2.—: Katica Mihaljević, Jagica Mihaljević, Marija Lorencin, Marija Mihaljević, Ružica Lorencin, Marko Mihaljević, Petar Lazarić, Dragutin Lorencin; po K 1.—: Anica Mihaljević, Bogoljub Mihaljević, Apolonija Mihaljević, Katica Mihaljević, Anica Radošević, Nježa Lazarić, Antun Lazarić, Berta Demarin, Dragica Demarin, Viktor Demarin, Josip Demarin, Roman Demarin, Marija Mihaljević, Ružica Mihaljević.

Sakupljeno po gosp. F o š k i K i r a c, među našim bjeguncima u N e u d o r f u i poslano preko naše uprave K 63.90, uz pozdrav miloj hrvatskoj Istri. Darovaše: po K 10.—: Ivan Družetić; po K 7.—: Ulka Kirac; po K 5.—: Marija Ikić, Antun Sladonja; po K 4.—: Zvonimir Sladonja, Nježa Lazarić; po K 3.—: Grgo Kirac, Fumica Mohorović; po K 2:20: Fuma Ušić; po K 2:10: Justina Kirac; po K 2.—: Marija Jakopila, Kristina Lorencin, Marija Ušić, Valentin Kirac, Marija Kirac; po K 1:60: Fuma Grubešić, Martin Ušić, Grgo Kaić, Martina Vlašić, Foska Išić, Marija Lorencin, Jela Kirac, Anka Sladonja. Živjeli plemeniti darovatelji! Naprijed za hrvatske škole!

Dalje su položeni istom prigodom i u istu svrhu slijedeći doprinosi: Tvrtka je M. D. Došen, trgovina mješovite robe iz Gospića, poslala K 50.—. Polaze Mato Paliska, posjednik iz Labina i gospodjica Milka Grubišić K 30.—. Gosp. dr. Mihovil Buzolić i g. A. B. M. po K 10.—.

Momci sa koprnene ljetalačke stanice c. i k. ratne mornarice K 25.—. Darovaše: po K 10.—: Viktor Čajko; po K 5.—: Joco Brankov; po K 2.—: Eustah Kovalčik, Josip Šluka, Jovan Filipović, Frant. Vareška, Antun Štarc. Ukupno K 125; zadnji iskaz kruna 29.666.60; sveukupno K 29.791.60. Živjeli plemeniti darovatelji! Samo naprijed za našu školu i našu budućnost!

„HRVATSKI LIST“

prodaje se:

- Vodnjan:** Prodaja duhana A. DEBETTO.
Kanfanar: Prodaja duhana TURČINOVIĆ.
Pazin: Papirnica NOVAK i prodaja duhana IVICH.
Poreč: Prodaja novina MARTIN SREBOTH
Trst: Novinsko opravništvo G. FANO, knjižara i papirnica GORENJEK & Comp.
Buzet: D. SIROTIĆ.
Volosko: M. STIČN.
Lovran: A. BASSAN.
Kastav: LJ. JELUŠIĆ.
Tinjan: DUŠAN DEFAR.
Cerovlje: JELE GRAH.
Sv. Petar u Šumi: JOSIP BANOVAČ.
Višnjana: A. GASPARIŃI-GRZINA.

Dopisi iz Istre.

Za naše škole. Javljaju nam iz puljskog kotara: Učiteljica I. P. služila je 2 godine na školi u mjestu I. Početkom je rujna teško oboljela, pošto je bila najavila već svoj dolazak na svoje prvašnje mjesto. Radi rata nije mogla biti imenovana definitivnom. Ne samo što nije dobivala plaće za svoje bolesti, nego predbacuje joj se, što nije u teškoj groznici, što ju pošalina zadava, odmah službeno izvijestila što je s njome. A sada dolazi najljepše: Kad je javila svoje ozdravljenje i spremnost, da se povratiti k svojoj školi i u obitelj, gdje je imala stan i dobru koštu, došao joj odgovor iz Pule, da može doći, ali samo dok ne bude oslobođen od vojništva učitelj I. Zar imade puljski kotar toliko učiteljskih sila, da odbija i one koje se već u njemu?

Kanfanar. Vrlo nas je obradovala vijest, što se je naš veleučeni g. zastupnik dr. Laginja zauzeo u parlamentu za naš gradić, da dobije kotarski sud. Puno doista moraju ljudi, osobito oni iz preko drage, putovati i trošiti da idu u Rovinj. Tamo se nalaze tuđi među tuđima. Moraju hodati ure i ure, čekati na vlakove, gubiti često noći, a da ne mogu usput u Rovinju obaviti i koji drugi posao. To je starinski grad bez modernih kulturnih stečevina, koji pada neprestano na mjesto sve to manje trgovačke, gospodarske i prosvjetne važnosti. Kanfanar pak poprimio je posve novo lice u to nekoliko zadnjih desetaka godina otkada ima željeznicu za Pulu i Rovinj. Njegov je položaj pravo središte za Zminj, Sveti Vinčenat, Rovinjsko Selo, Sošće, Barat. U Kanfanaru križa se lijepih i važnih cesta sa svih strana. U ime ravnopravnosti svih naroda tražimo ovo: „Talljanima talljanska središta, Hrvatima hrvatska“.

Dnevne vijesti.

Hrvati posve bespravni na Rijeci. U času velikih događaja u času kad sve više iskaču na površinu zahtjevi, kojih ne će ukloniti više nitko, dok se oni posve ne ispune, jer tako dugo ne može više biti na svijetu ni pravoga mira, za kojim teže svi narodi bez razlike, događaja se na Rijeci ovo: Načelnik grada Rijeke dr. Vio ml. dao je jučer u ričkoj reprezentanci saopćenje, u kojem saopćuje, da je odredio, da se u buduće imade kod magistrata primati molbe i podneske u državnom (mađarskom) jeziku, na koje će se redovito odgovarati u službenom (talijanskom) jeziku. Isto tako je odredio, da se u buduće imadu sve magistratske objave izjaviti u državnom jeziku. Na to ga je ponukla živa želja i potreba sugrađana mađarskog materinjeg jezika. Nekoliko je zastupnika tome odobravalo. Suvišno je, da se upuštamo u raspravu o tom, je li ta odredba ustijedila iz vlastite pobude načelnika dr. Vio, dok znamo, da je načelnik enuncijacija plod dugotrajnog nastojanja gradskih zastupnika Mađžara, te drugih pregovora, koji se vodiše između njih, načelnika, saborskog zastupnika i drugih faktora. Riječka službena statistika od godine 1910. nabrojila je na Rijeci 6493 Mađžara (danas ih ima oko 7000), dok je Hrvata i Slovenaca nabrojila 15.000, a mi znamo, da nas ima i preko 20.000. pa ipak, za nas, za jedini i pravi autohtoni element takve se odredbe ne izdavaju. Zar mi ne moramo ići na stavnije, zar mi ne podajemo državi porez u novcu i u krvi? Zar Hrvati ne moraju znati takodjer za sve odredbe, što ih objelodanjuje magistrat i druge oblasti? Gdje je na svijetu još moguće, da se svako elementarno i prirodjeno pravo većine naroda ovako, nogama gazi? Mi apeliramo na hrvatskoga bana i na hrvatski sabor, koji sa obzirom na provizorij, što za Rijeku postoji, imadu ne samo pravo, nego i dužnost, da budno prate, što se ovdje događaja, — pa molimo i tražimo, da se s nama ne postupa kao s robijem i životinjama, nego da nam se dadu ona temeljna i čovječja prava, što ih uživa ne građanin, nego svaki čovjek u čitavom kulturnom svijetu, a po gotovo u svojoj vlastitoj kući.

(„Primorske Novine“.)

Izjava za svibanjsku deklaraciju i mir. Svećenstvo biskupije šibenske pozdravlja s najvećim oduševljenjem i harnošću mirovni pokret sv. Oca Pape Benedikta XV. i moli dragoga Boga, da blagoslovi njegovu očinsku skrb i plemenitu akciju, koja teži za time, da i mali narodi dobiju slobodu, kako ih po pravu i po pravdi ide. Buduć da jugoslavenski klub u Beču, svojom deklaracijom 30. svibnja t. g. odgovara i intencijama sv. Oca Pape zahtijeva, da bude zajamčen potpuni politički, moralni i materijalni

razvitak našega naroda hrvatskoga, srpskoga i slovenskoga imena, iz pune duše potpisani pristaju uz istu deklaraciju, jer su i oni zato, da na temelju narodnoga načela i hrvatskoga državnoga prava habsburškoj monarhiji bude ustanovljena hrvatska država. Izjavu je potpisalo 58 svećenika.

(„Novine“.)
Novo socijalističko glasilo. Socijalisti će izdavati novi tjednik pod naslovom „Pravda“. List je već prijavljen kr. drž. odvjetništvu, a ujedno je onamo prijavljen kao odgovorni urednik Stjepan Batt. Prvi bi broj toga novoga tjednika imao izaći na sam Badnjak.

Vojničke vijesti.

Dnevna zapovjed lučkog admiralata broj 353 od 19. prosinca 1917.

Posadno nadzorstvo nadpor. Neumayer.
Lječničko nadzorstvo na N. V. b. „Beitona“;
linijski liječnik dr. Zelländer.
Lječničko nadzorstvo u mornaričkoj bolnici:
pučko-ustaški liječnik dr. Buzolić.

MALI OGLASNIK.

Bijelo istarsko vino, iz pazinske okolice na prodaju u veletrgovini vina G. Cuzza i Albrehtova ulica 5.

Sobu s pokućtvom tražim u ulici Sissano ili u blizini. Ponude na upravo ovog lista.

Traži se sposoban brušački radnik za fine radnje, koji nek se obrati na brušačku radionicu u Premanturskoj ulici br. 7.

Traži se stan sa dvije sobe, kuhinjom (po mogućnosti k tome malu sobicu) s vodom i plinom, za malu obitelj. Adresu položiti na upravu lista.

Nikelni novac daje u zamjenu papirnica Jos. KRMPOTIĆ, trg Cuztoza, br. 1.

Kino „Crvenog Križa“

Ulica Sergija broj 34.

Danas

novi raspored

Početak od 2:30 do 8:30.

Neprekidne predstave.

Ulaznica: I. prostor 1 K; II. prostor 40 fil.

Ući se može kod svake predstave.

Ravnateljstvo si pridržuje pravo promijeniti raspored.

Knjižara papirnica i knjigovežnica

Ivan Novak
Pazin, (Istra)

Preporučuje prigodom božićnih blagdana i nove godine, svoju bogatu zalihu svakovrsnih razglednica.

Dalje preporuča svoju zalihu kolendara, i to: „Danicu, malu i veliku pratku, Kolendar Srca Isusova, Veliki zabavni kolendar, „Vojnički kolendar“ kao i dnevne, tjedne i džepne kolendare za god. 1918.

Naručbe se opravljaju brzo i točno.

DOBRO ĆE ZASLUŽITI

svaki onaj, koji bere i sakuplja suho i zeleno lišće loverike, smilja, dušice, smrčaka, polina, kao i svakovrsne ljekovite trave i korjenja.

Uz dobru plaću prima tvrtka

Maraspin

na Premanturskoj cesti.

Preporuča se nabaviti knjige

B. pl. Suttner: Dolje s oružjem . . . K 3.—
L. prof. Tolstoj: Hadži Murat . . . „ 2.—
A. Bebel: Žena i socijalizam . . . „ 5.—
U. Sinclair: Močvara . . . „ 5.—
M. V. de Fereal: Španjolska inkvizicija „ 3.—
G. Garibaldi: Tajne grada Rima . . . „ 2.50
N. Vuksjević: Sabrane pripovijesti „ 1.50

Za poštarinu je nužno poslati 30 fillra više po knjizi.

Veliko skladište brošura i knjiga.

Cijenik šalje se na zahtjev badava.

„Naša snaga“

Zagreb, Ilca 55. I.

„DANICA“ koledar

društva Svetojeronimskog

za godinu 1918.

dobiva se u papirnici

Jos. Krmpotić -- Pula

trg Cuztoza i u podružnici Fran Ferdinanda ul. 3.